

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qualitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

69. An detur beneficium regularia curatum independenter ab institutione auctorizabili Episcopi inamovibile.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

Quæres 67. Num beneficia regularia electiva manualitatem admittant, sumendo beneficium regulare pro quacunque præfectura regulari, quocunque nomine nuncupetur?

Respondeo negativè: Azor. *loc. cit. q. 5. Lott. n. 73.* cum communi: hæc enim eo ipso, quod per electionem conferuntur, non habentur à superiore simpliciter, sed à majore quadã vi & potestate: nempe ab ipso Collegio, in quo radicatur, & à quo fluit & refluit omnis jurisdictio. Argumento *c. 3. 4. & 5. causa 18. q. 2. Lott. loc. cit. n. 74.* talia sunt Abbacia, Prioratus, conventuales, (secus est de claustrali Prioratu; qui præterquam quod non per electionem constituatur, sed v. g. per Abbatem, non est administratio aliqua aut officium cum jurisdictione; sed simplex quadam procuratio & agentia, indè que revocabilis ad nutum. argumento *c. cum ad monasterium. de statu monachorum. Lott. n. 70.*) & similia, quæ etiam si à conventu viã electionis; à conventu tamen removeri non possunt, nisi in causis in jure expressis: nam ubi tales electi sunt, ulterius non subjacent potestati Conventus, *Lott. n. 75.*

Quæres 68. Num manualitas cadat in beneficia regularia curata, hoc est, parochialia; supponitur enim de jure neque esse prohibendum monasterio, habere curam animarum; sive quia habet populum, sive quia Ecclesia aliqua parochialis illi est unita, vel de mensa ipsius monasterii, juxta Clem. unic. de excess. Prælat. Lott. n. 94. neque etiam jus simpliciter improbare consuetudinem regendi vel exercendi curam per ipsos regulares, adeoque id consuetudine, vel etiam ex fundatione induci posse. Rota Decis. 204. p. 2. Recent. Abb. in c. de capell. monach. n. 6. Lott. cit. l. 1. q. 33. n. 87. Neque his obstare c. placuit secundum 16. q. 1. ubi vetuit Eugenius per monachos exerceri curam animarum; eos enim solos tangit, qui temerario ausu exeuntes de claustris motu proprio se ingerunt cura animarum in Ecclesiis. ibid. Rot. loc. cit. Turrecrem. etc. quos citat & sequitur Lott. n. 82. Neque cit. c. 1. de capell. monach. ubi Urbanus 3. vetuit in Ecclesiis, in quibus monachi habitant, regi populum per monachos; intelligitur namque solum de Rectore amovibili. Lott. n. 86. de cetero quoad alios religiosos non monachos nullatenus egit. his suppositis quæstio, ad quam nunc

1. Respondeo: beneficium regulare curatū posse esse ad nutum amovibile ex lege fundationis constituyente, quod cura debeat esse penes monasterium, aut ejus prælatum, & tamen ea actualiter immediatè exerceri ab aliquo illius monasterii religioso amovibiliter ad nutum. Rebus. *conf. 113. n. 1. citansque illum Lott. cit. q. 33. n. 94. & seq.* Suppono siquidem hæc duo, curam animarum, & hujus curæ exercitium distincta esse, & ab invicem separabilia; ita ut apud unum sit cura saltem habitualis, apud alterum nudum exercitium.

Abb. in c. extirpanda. de præb. in 6. Mandos. quos sequitur Lott. n. 89. & l. 1. q. 20. Suppono secundò: hanc fundatoris legem etsi videatur esse contra jus commune, servandam esse juxta dicta supra. Unde poterit jam in hoc casu religiosus, seu obedientiarius ad libitum Prælati amoveri, absque eo etiam, quod contradicatur illi, quod responsum fuit ad *q. 29.* Quodque sequatur absurdum illud, de quo *Gl. in c. unicum. de capell. monach. in 6. fore* nimirum ratione illius amovibilitatis matrimonium temporale inter Ecclesiam talem & præfectum curæ animarum; in ea siquidem Abbas seu Prælati in dicto casu est sponsus seu rector Ecclesiæ, & non obedientiarius ille; quia absque omni titulo nudum exercitium alieno nomine promoveret; quemadmodum, dum in quibusdam Collegiatis secularibus cura est penes capitulum, is, cui ea à collegio committitur, præsertim non in perpetuum, (neque enim teneri Ecclesiam Collegiatam præcipuè regularem, quæ pleno jure sibi subjectam habet parochialem, præscindendo etiam à lege fundationis sic jubente, curam exercere per Vicarium perpetuum. *Gloss. in Clem. unic. de excess. Prælat. Bellam. & c. quos citat & sequitur Lott. n. 93.* etsi ad id teneatur vi *cap. extirpanda. de præb. in 6.* ubi non pleno jure, sed titulo tantum simplicis unionis subjectam habet Ecclesiam, uti *cit. c. extirpanda* explicat; & cum præcit. *gl. conciliat. Prob. apud Lott. loc. cit.*) non dicitur illam administrare suo, sed alieno nomine, & jure.

2. Respondeo secundò: idem fieri posse per præscriptionem 40. annorum. Lott. n. 97.

3. Respondeo tertio: è contra beneficium regulare curatum non erit removibile, dum præsentatus à monasterio regularis ab Episcopo confirmatur, seu instituitur jure aliquo singulari, seu privilegio, aut lege fundatoris contra dispositionem juris communis (quod aliàs ut *ex c. 1. de Capell. monach. & c. unico eodem tit. in 6.* vult in iis institui presbyterum secularem in Vicarium perpetuum) sic statuente *Lott. n. 98. Pirh. ad tit. de præb. n. 14. citans Azor. p. 2. l. 3. c. 26. q. 5.* Vide etiam *Suar. tom. 4. de relig. l. 3. c. ultim. n. 23. & Sanch. in Decal. l. 7. c. 29. n. 118.* Tunc enim inamovibilitatem illius obedientiarii operabitur auctoritas Episcopi, & prærogativa curæ populi. *Felin. in c. per tuas. de major. & obed. n. 4. Franc. in c. unic. de capell. monach. in 6. n. 5. apud Lott. loc. cit.* Duæ siquidem hic concurrunt institutiones: prima collatoria tituli, quæ est à Prælato regulari talis monasterii: secunda est institutio, quæ dicitur auctorizabilis; & est ab Episcopo tantum cadens in ipsam curam; & licet dum Ecclesia parochialis pleno jure pertinet ad monasterium, non videatur Episcopo permessa ista institutio auctorizabilis) quæ nec in exemptis locum habet, ut *Seraph. decis. 1304. n. 3.* in effectu tamen implicita est provisioni facta ab Abbate monasterii, qui censetur jure proprio instituire Vicarium institutione collativa, & eundem instituire vice Episcopi institutione auctorizabilis. *Anchor. & Jo. Andr. in c. de monachis. de præb. apud Lott. n. 100. & 101.*

Quæres 69. Num ergo etiam detur beneficium regulare curatum independentè à tali tam implicita, quam explicita institutione Episcopi inamovibile?

Respondet affirmativè *Lott. n. 102. & seq.* dando hunc casum, dum nimirum monasterium

rium

rium haberet Prioratum; qui licet non sit Conventualis, est tamen curatus, & cura non exercetur per illum ipsum Priorem; sed per presbyterum secularem; in hoc namque casu presbyterum quidem illum amoveri non posse propter implicitam saltē institutionem auctorizabilem Episcopi; Priorem verò ex eo, quòd Prioratus ille jam non sit simplex administratio, debeantque tales Priores promoveri ad sacerdotium, & residere in Prioratibus, vel administrationibus; non autem in monasteriis, ut docet Jo. Andr. *in c. 2. de statu monach. n. 10.* adeoque si promotus ad sacerdotium intuitu, & ad titulum talis Prioratus inde mox moveatur ex voluntate Abbatis, reperiat se ordinatum, & non habere titulum. Quinimo ex eo solum, quòd jurisdictionem habeat, actu super illum ipsum Vicarium suum, Verum an hæ rationes sufficiant, dubito.

Quæres 70. Num detur beneficium etiam regulare neque electivum, neque curatum, saltem proprie inamovibile?

Respondeo affirmativè: Lott. *n. 113. & seq. & hunc dando casum, dum regularis ex collatione Prælati secularis fungentis vice Prælati regularis (ubi nimirum Ecclesia regularis esset Cathedralis, vel Cathedrali unita; tunc enim Episcopus est etiam loco Abbatis, juxta c. causam. q. 9. de judiciis. & Abb. ibi n. 2. Anch. n. 4. Host. & alii apud Lott. n. 114.) in dicta Ecclesia obtinet Canonatum vel dignitatem regularem, ab ea moveri non poterit; non à Prælati suis regularibus, quibus aliàs subjectus esset, ob solam promotionem de ipso factam ab Episcopo. c. ne pro cuiuslibet. 16. q. 1. Felin. *in cit. c. causam. n. 5.* Neque ab Episcopo, ut Abbate: non enim accepit illud ab eo, quòd tali; cum Episcopus secularis, cujus est Ecclesia aliqua Cathedralis regularis, dum confert in ea regulari alicui beneficium, censetur illud conferre ut Episcopus, non tanquam Abbas; adeoque sicut actum collationis non exercet, sicut Abbas; ita etiam eundem non exerceat in dictum regularem, ut obedientiarium suum, seu subjectum sibi quoad concernentia instituta regularia, quæ Episcopus talis peragit mediante personâ alicujus regularis; & hinc jam ab eo non sicut aliàs regularis à suo Prælato regulari pro libitu amoveri potest; sed solum sicut Clericus aliis secularis à suo Episcopo, non nisi ex causis urgentibus à jure expressis. Lott. *n. 117. & 118.* Secus tamen esset, ubi Episcopus quis conferret beneficium, ut Abbas obedientiarium suo; non enim tunc respectu talis beneficii solveretur jus obedientiæ quò minus amoveri posset. Lott. *n. 119.**

Quæres 71. Num patronus vel collator laicus (dum forte talis est ex privilegio) beneficiatum, cui amovibiliter contulit tale beneficium seculare, amovere possit auctoritate propria.

Respondeo negativè: Lamb. *de jurep. l. 2. p. 3. q. 1. a. 10. & 14.* Vivian. *tr. eod. p. 2. l. 12. c. 3. n. 13.* quos citat, & sequitur Card. de Luca *de benef. d. 80. n. 22. & seq.* ubi ait improbabile, ac à jure prorsus contradictorium esse, quòd laicis competere debeat jus propria auctoritate destituendi Capellanum, quem auctoritate suâ præcisè instituere, & deputare non poterant, non solum

ex regula generali, quòd unumquodque solvendum est cum eo vinculo, quo ligatum est; sed à fortiori, quia difficilius conceditur facultas destituendi, quàm instituendi: neque ab una ad alteram inferre liceat, ut etiam patet ex eo, quòd collator inferior possit conferre beneficium, vel in eo ad aliorum præsentationem instituere, & tamen non possit institutum seu provisum admittere ad ejusdem beneficii resignationem, quæ admittenda est per ordinarium vel alterum, penes quem est jurisdictio Ordinaria, vel quasi, ob quam nomine Ecclesiæ distractum facere possit. Proinde competit quidem tali collatori facultas amovendi hujusmodi Capellanum, utpote qui titulum prætere non potest, nec continuationem invito tali collatore; sed non nisi per viam, quæ deputatio seu institutio facta fuit, instando nimirum apud Ordinarium, aut alium legitimum superiorem, ut illum amoveat, ac ita illo amoto patronus iterum præsentare possit alium, vel collator rursus conferre alteri. Et tenent hæc à fortiori, ubi talis Capellanus esset curatus (fortè ex speciali aliqua conventiâ, vel privilegio, cum aliàs tales Capellani curati debeant esse perpetui) de quali loquitur de Luca, quem nimirum Societas aliqua laicalis (adeoque jam incapax tituli ac rectoriæ Ecclesiæ, ita ut penes eam residere non possit cura habitualis, seu Rectoria, uti aliàs contingit in Capitulis, monasteriis, aliisque corporibus, seu universitatibus Ecclesiasticis) cui gratiò concessa Ecclesiæ parochialis, aliàs conferrî solita in titulum, & habente rectorè proprium, sibi delegerat amovibiliter, instituendū tamen ab Ordinario. Nec obstant decisiones plures circumferri solitæ in una *Hispalensi juris amovendi Curatum*; siquidem agitur ibi de curato, quem sibi Episcopus tanquam Vicarium ad exercitium curæ constituerat in parochiali Ecclesiâ, annexâ Episcopatu, non solitâ conferri in titulum (uti sæpius in Hispania contingere, ait Card. de Luca. *n. 16.* ut Ecclesiæ parochiales distinctæ non sint; sed universa cura est penes Episcopum, omnesque parochiales annexæ sunt Episcopatu) hunc enim, cum ipse Episcopus sit, & maneat Rector talis Ecclesiæ, cui committæ oves pascendæ mediante ministro, pro libitu suo, & auctoritate propria amovere poterat, absque eo, quòd cura illa pateretur quid damni, aut ex oves ad momentum manerent sine pastore.

Quæstio 72. An igitur beneficia manualia, potissimum regularia, sint pro libitu, absque causa removibilia?

Respondeo primò: vel potius suppono, priusquam respondeam, non esse hic quæstionem de Capellaniis, similibusve officiis, quæ quidem manualitati seu liberæ amotioni obnoxia sunt; rationem tamen beneficii non habent; quales sunt primò Clerici vel presbyteri, qui per administratores Ecclesiæ, vel etiam alias pias societates, & congregationes laicales sub annua vel menstrua mercede conducuntur, absque ulla Episcopi institutione pro missis celebrandis, aliisque peragendis concernentibus Ecclesiæ, vel oratorii dictarum congregationum cultum vel servitium: hos enim constat esse merè conductitios, adeoque ad nutum more famulorum amovibiles sine causâ, vel auctoritate superioris; quoties ipsius Ecclesiæ leges particulares aliter non disponunt. Card. de Luca. *de benef. d. 80. n. 12. & 17.* Secundò: qui